

Entre la Canyí i la Sissí

Esther Formosa és la revelació més recent del teatre català, saba nova per a un gènere que necessita joves valors com la protagonista de *Jo em quedo per vestir sants*. Amb ella ha nascut una estrella.

No és casualitat que Esther Formosa sigui tot un talent i una actriu en majúscules, com tampoc és una casualitat que enamori el públic. Fa poc la vàiem a la sala Villarroel de La Canyí, una vedette que va caure ràpidament en l'anonimat però que ara ha tornat en cos i ànima d'una altra persona.

El dia 8 de novembre, dins del marc del Festival de Tardor, Esther Formosa, premi a la Revelació Teatral 1989, estrena *Jo em quedo per vestir sants*, amb cançons de Wedekind i de Quiroga. "Torno a utilitzar el mateix personatge però a través d'una altra història. La Canyí és l'excusa, podria ser perfectament la Sissí emperadriu. A través del personatge faig una tria de les peces que em ve de gust cantar i a partir d'aquí busco un fil conductor del contingut".

Amb l'ajut de gestos dominats per la seva timidesa, un suau to de veu i una mirada dèbil, Esther Formosa té dos grans avantatges: el color de veu i la ironia innata, potser heretada del seu pare, Feliu Formosa.

—¿D'on has tret tot aquest talent?

—Jo crec que he viscut sempre una mica dins d'aquest món. De petita ja anava als assajos amb el meu pare i casa meva estava plena d'aquest ambient, literari si vols. Sens dubte això m'ha condicionat en la meua manera de veure les coses.

—¿Es més fàcil triomfar en aquest país si a més a més d'interpretar i dramatitzar se sap cantar?

Esther Formosa.

—Tenia disset anys quan vaig començar a estudiar cant i des de sempre m'ha agradat combinar-ho amb la interpretació. No crec que mai pugui arribar a ser una cantant d'òpera, per exemple, però per altra banda em considero una actriu que sap cantar una mica i això és molt important. Tens més taules a l'hora de trobar un paper.

—¿Com és que vas triar representar a *La Canyí*? Pràcticament no se sap res sobre la seva vida...

—Jo utilitzo el personatge i el construeixo segons el que jo vulgui comunicar al públic. La Canyí va venir arran d'uns recitals que, junt amb l'Agustí Humet, vam donar a Terrassa; allà se'ns va ocórrer teatralitzar-los.

L'AVANTATGE DE LA TIMIDESA

—¿Què et va fer triar unes cançons o unes altres?

—El que realment m'interessa és la lletra de la cançó.

Que pugui dramatitzar-se. La cançó espanyola, per exemple, m'agrada perquè explica històries increïbles, molt teatrals i molt exagerades. M'agrada perquè a més a més no para de fer ironies sobre tot. En aquest sentit, Wedekind també presenta personatges que els passen coses i això és el que manté el guió de l'obra.

—La ironia és una arma per poder dir moltes coses sense que els altres s'enfadin, però no tothom la sap

utilitzar. En aquest sentit, ¿la timidesa t'ajuda?

—La timidesa és un problema que desapareix en l'instant en què pujo a l'escenari. Per a mi combatre la timidesa és com un repte personal. La ironia és diferent, la pots utilitzar i deixar d'utilitzar.

una broma que no té massa importància.

—*Dona, no té massa importància, però el cas és que vas fer referència al teatre de minories dirigint-te a ell. ¿Es tan bo i imprescindible el teatre subvencionat?*

—Jo penso que està molt

meu pare m'ha ajudat als assajos i a traduir. De momentestic molt bé així, encara que no descarto la possibilitat d'anar a una companyia, sempre que m'hi trobi bé.

—*¿Quins avantatges comporta treballar en una companyia?*

—L'avantatge és poder tre-

enllaç que difícilment es pot trencar. Poques són les actrius que han aconseguit aquest objectiu i això és reconfortant. La cançó espanyola, els tangos i les cançons de Lili Marlen es barregen amb Edith Piaf, Quiroga i Wedekind.

La millor en cuplet, Con-

"Jo utilitzo el personatge i el construeixo segons el que jo vulgui comunicar al públic".

EL SENTIT DE L'HUMOR DE BRU DE SALA

—*¿Es va enfadar Xavier Bru de Sala quan li vas dedicar una cançó especialment plena de contingut?*

—No. Si més no, és el que ell ens va dir.

—*¿De qui va ser la idea?*

—Home, no és per dir-ho, però Joan Anton Sánchez ha estat el guionista i aquesta concretament va ser idea d'ell. De tota manera va ser

bé i que hi hauria d'haver més grups subvencionats. El que fa viure el teatre són les petites companyies, perquè els grans muntatges ja s'aquanten per ells mateixos.

—*Em fa l'efecte que l'equip de l'obra us porteu molt bé i és com si estiguéssiu en família. ¿Es diferent quan es tracta d'una companyia de teatre?*

—Sí, de fet la meua germana ha portat tot el tema del maquillatge i vestuari i el

ballar fix i això comporta un treball continuat que et dona molta experiència. D'altra banda estàs a sou i no t'has de preocupar de res més.

EL PÚBLIC, DESAFIAT

Esther Formosa va aconseguir que el públic cantés amb ella una estrofa, prou complicada per a pensar que no ho arribaria a fer. La seva tàctica és desafiar el públic a través d'una ironia i així es crea un

xa Piquer. La millor en cabaret, Milva. Les millors del món en aquest estil, les alemanyes. Amb "Soltera yo no me quedo", "A la lima i al limón", "Lola puñales", "Ojos verdes" i set cançons més pujarà a l'escenari La Canyí, una dona descoberta per Ramon Capa que entusiasma per la barreja exòtica que representava de dona casolana i dona fàcil i amb una timidesa i innocència admirables.

Sergi Casanoves